PEST, szerda, február 2.

JELENKOR.

1842. 10ik szám.

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; Kisfaludytársaság; Kliegl szedőgépeinek ügye; *Pestmegye*: (a' bünvádi nyilványos eljárás ügyében fölirás határoztatik, országgyülés-sürgetés a' vegyesházassági kérdés elintéztetése miatt, 's a' t.;) *Zalamegye*: (bankjegyek iránti fölirás, foglár- 's vontató-szabályzat, megyei levelek, 'sa't.;) *Győrmegye* (Erdély viszszakapcsoltatása az erd. országgyülésnél szorgalmaztatik, javaslat a' népnevelési tárgyban, a' dunabalparti vasut ügye, nézetek a' nemzetőrség fölállitása körül, a' megye mostani állása, 'sa't.;) *Nógrádmegye* (ujabb sürgetése a' megyei tömlöczök felépittetésinek, tiszti fuvarozás, országgyülés-sürgetés a' vegyesházassági kérdés miatt, 'sa't.;) czáfolat Tiszolcz evang. egyház részről a' hirlapokban ellene közlött türelmetlenségi vád miatt, vége; balatontáji hir Hetényinek kerületi aljegyzővé választatása iránt; ipar 's tőzsérügy; 'sa't.) Anglia (a' gabonatörvény jelen állása; 'sa't.;) Franczia ország (következmrai ülések; a' válaszfölirat első két czikkje módositás nélkül elfogadtatott); 'sa't.;) Értesitő. —

Magyarország és Erdély.

Ő cs. 's ap.kir. felsége Mérey Móricz magyar kir. udv. kanczellariai fogalmazógyakornokot ugyanott tiszteletbeli fogalmazóvá méltóztatott nevezni —

Ő cs. 's ap. k. fels. m. évi sept. 20. kelt legfelsőbb sajátkezű iratánál fogva, Orczy Béla b. pestmegyei tiszteletbeli aljegyzőnek, pesti k. tud. egyetemnél az egész jogból 's politikai tudományokból általa fölveendő tételekről ő felsége legmagasb pártfogása alatt nyilvános vitatkozást megengedni 's ez ünnepélyes ténynél ő fels. legmagasb személye képviselőjéül Majláth György országbirót megbizni, 's m. e. nov. 29ki határozatánál fogva, az ágostai vallásuak bányakerületi superintendentiája kérelmére a' selmeczi philosophiai gymnasium nevének ‚lyceum'-ra változtatását legkegy. megengedni méltóztatott.

A' nm. m. k. udv. kam. Spannfelder Zsigmond kobolapojani vasáru-sáfárt rónaszéki 's Grosschmidt Antal malompataki bánya- és huta-ellenőrt sugatagi ellenőrködő sómázsamesterré, Steiger Auguszt mármarosi fizetéses sóbánya-gyakornokot rónaszéki aknatisztté 's királyvölgyi munkaintézővé, Novák Márton sóaknahivatali mázsálót hasonló rangban a' szigeti sószállitó-hivatalhoz helyezte át 's helyébe Kelner Józs. rónaszéki sószállitási tisztet, a' körmöczi bányaigazgatósági egyszersmind bányakerületi hivatalnál megürült 3dik irnok-hivatalra pedig Nedics Andr. ugyanotti napdijnokot alkalmazá. Továbbá a' sopronyi kir. só- és 30czad hivatalnál megürült ellenőri hivatalra Borovics János, a' varasdi kir. só és 30ad hivatalnál volt ellenőrt, nevezte ki; Zangorácz József gospiczi 30czadi utlevélvizsgálót glinai ideiglenes utlevél-vizsgálóságra alkalmazta; gospiczi utlevélvizsgálóságra pedig Jokovits Mátyás nedeliczi harminczad-kerülőt léptette elő.

A' Kisfaludy-társaság (magyar-szépirodalmi intézet) folyó évi febr. 5. szombaton, mint Kisfaludy Károly születése elő-ünnepén, délelőtti tizenegyedfél órak. tartja a' m. nemz. akad. teremében (urak ut. 453 sz. 1. em.) ötödik közülését. — Az irodalom minden baráti szivesen hivatalosak ez örömünnepre. Asszonyságoknak külön hely lesz hagyva. Megjelenés szokott öltözetben. Pesten jan. 29kén 1841. Tóth Lőrincz titoknok.

(Kliegl szedő gépeinek ügye.) A' „Voleur" jan. 10iki száma azon meglepő hirt közli, miszerint Joung és Delcambre szedőgépet találtak föl, melly annyira sikerült, hogy a' „London-Phalanx" mult évi dec. 18ki száma már azzal szedetett. A' gép billentyükkel (Tasten) van ellátva, mellyek a' zongorákra alkalmazottakhoz hasonlitnak. E' találmánynak minden esetre örvendhetni, ha csakugyan valósul; de mégis sajnos, ha mi magyarok ebben is későn jártunk volna! —

(Pesti közgyülés.) Folyó hó 28kán kezdék meg Pestmegye Rdei az érdekteljes közgyülést, mellynek eredményit feszült figyelemmel várá a'közönség, minthogy előleges tárgyaul ő felsége kegy. leirata vala kitüzve, melly a' mult nov. tartott közgyülésen czélba vett bünvádi eljárás körüli határzatokat megsemmisiti. A' köztanácskozás bzonban koránsem fejtett ki pártokat, hanem olly szilárd egyetértés's példás tudományossággal folyt, hogy mindenki meggyőződheték a'felől, mikép e' tárgyban nem pártos nyers erő, sem az indulatok hirtelenkedése, hanem az okszerű ész higgadtsága határoz. A' k. leirat némelly kitételeit sajnálkozva hallák ugyan megyénkRdei,megnyugodtak azonban ő fel.atyáskodó kegyében,'s kényszea' leiratot 's annak erősebb hangulatát azon körülményből következtetvén, miszerint ő felsége határozat mivolta 's a' törvényekhezi állásáról balul értesitteték. A' királyi leirat szerint ő felsége a' n.méltóságu helytartó tanács parancsoló 1791: 12. czikkeknek szentségét megvetve 's Verbőczy II. r. 3 és III. vitásákat orsz. választmányokra bizó 1791: 67, és a' törvények szerinti eljárást által fájdalmasan értesült arról, mikép Pest Rdei fenemlitett határzatjokkal a' jar. 2 czime által a' megyéknek kiszabott körön tul rohanva, 's a' törvényhozói hatalom tekintetét a'megyék hatáskörével minden különbség nélkül összezavarva az épen munkáló orsz. választmány dolgozatát nemcsak megelőzni törekődtek, sőt határozatuk végrehajtását is czélba vevék; minthogy pedig, ha minden hatóságnak megengedtetnék az alkotvány százados rendszerét kény szerint változtatni, az álladalom rögtön veszélybe döntetnék: ő felsége királyi kötelességénél fogvást, az érdeklett határzatokat, mint különben is hirtelenkedve (opere tumultuario) tett munkát erőnélkülinek 's megsemmisittettnek nyilványitván, a' megyét a' törvények tiszteletére szigoruan inti. A' Rendek nyomos előadásaikkal kifejtették, hogy törvényhozói, vagy fejdelmi jogokból nem kivántak foglalásokat tenni, egyedül tapasztalástól kisztetve nyultak javitó eszközökhez Alázatos felirást határoztak tehát ő fels.,felvilágositásaúl annak,hogy ezen rendelkezés által a' törvény nincs megsértve, mihezképest azon reményt táplálják a' vgye Rdei,hogy ő felsezen.intézkedésben annyivalinkábbleszmegnyugodni kegyes,mivel tamég csak általányos elvek fejtettek ki.Minthogy pedig a'törvényszékeket megkell kirtani,a'törv.széki tbirák választását jan. 31kigyülésre határozák,de csak a' már illnevezett tbirák sorából,kik egyszersmind véleményt adjanak a'mart. 15. tartandó közgyülésre a' kimondott elvek bővebb kifejtése iránt. Felovastatott ezután a' nm. h. tan. kőrlevele, melly szerint ő cs. k. fels. f. é. jan. 8kán kelt saját keze aláirtával erősitett leirata által a'tisztelt kormányhatóságnak kegy.meghagyni méltóztatott, hogy a' megyéket a' törvények szigoru megtartására intse's őketa' törvényszabta ösvényre 's korlátok közé igazitsa viszsza jelentvén ő felsége roszalását 's kárhoztatását mind azon lépéseknek, mik a' törvényhozói hatalom csonkitására vezetnek, alapuljanak bármilly sokaság egyetértésén. Erre határoztatott hogy mivel e'mgye Rdei semmi törvénytelenséget nem követének el, az ő fels. törvényes érzelmeit magyarázó kegy. intézvény egyébkint is minden vgyéhez levén intézve, tudomásul vétessék. Másnap, jan. 29. felolvastatott 's hitelesitteték a' felirás; azután pedig betáblázások tétettek. Jan. 31. csakugyan előadnttak névszerint a' törvényszéki tbirák. Miután szőnyegre került a' hgprim. körlevele a' vegy. házasságok tárgyában, melly heves's délut. negyedfél óráig nyuló vitatkozásra szolgált alkalmul:kifejtettek's ismételve meghányattak a'már egész országszerte untigmegvitatott elvek's bármint harczoltak is az érdekek egymás ellenében,az illy békezavarás egyetemileg roszaltaték. Mert azt nemcsak az 1791: 26ra, de az I rész 10 cz. 's Kálmán azon törvényére nézve is sértőnek találták, melly a' házasságokat a' templom szinén parancsolja köttetni. A'mindinkább feszülő viták közepett nagy hazánkfia Sz. I. gr. igen kényesnek vallván a' tárgyat 's felette ártalmasn ak az indulatok fölizgatását, bölcs 's mindenkor higgadt belátással főleg az erk ölcsiség kimélésére figyelmezteté a' Rket Berzsenyink ime szavai által: „Minden or ságnak támasza 's talpköve a' tiszta erkölcs." Melly mondat később más has on érzelmü szónok által kiegészitteték. A' vélemények két felé oszlának némellyek Majláthi gr. kivánatához csatlakoztak, miszerint a' tárgy olly bonyolult levén, hogy azon gyökeresen csak országgyülés, jelenleg pedig, a' brevében első lépés a' kibékülésre meglevén, könnyen segithet; a' másik és hatalmasb rész azonban másodalis pán ur inditványát pártolá, minélfogvást, a'hgprimás körlevelének viszszahuzására megintetni, sükertelen esetben pedig az 1647: 14 czikk alá vétetni, végre ő cs. kir. felségéhez országgyülésnek minélelőbbi tartandása végett esedező fölirás intéztetni határoztatott. Az érdekdús gyülés folyvást tart.

Győrött télhó 24én. Évnegyedes közgyülésünk folyó hónap 10én kezdődött; mellyre, mint más megyékben is történik, első napon sokan, azután a' tisztviselőkön kivül csak néhányan jelentek meg. A' szőnyegre került tárgyak közül érdekesbek ezek: 1) Fejérmegye felszólítása következtében az erdélyi megyéknek iratni fog a'végett, hogy jelen országgyülésükön a' magyar országgali egyesitést szorgalmazzák. 2) A' népnevelési tárgyban munkálódó valasztmány beadván javaslatát a' falusi iskolák rendezése iránt, ezen javaslat egész terjedelmében elfogadtatott 's kinyomatni rendeltetett. Addig is tehát, mig ebbül egy példánynyal szolgálni szerenesénk lehet,nem leend fölösleg megemlíteni,miképen a' választmány elválasztva a' jövőkor kivánatit a' jelennek szükségeitől, javaslatában csak ez utóbbiakra terjeszkedett; 's javaslatának következtében nemcsak a' tanitási idő, mód és tanitók képeztetése,hanem a' czélszerü iskolai könyvek készittetése iránt is tétettek erőteljes határzatok. 3) A' balparti vasut ügye felett élénk viták voltak. Némellyek már azért, mert a' balparti vonal Győrnek érdekeivel összeütközik, Pestmegyének e' tárgybani felszólitását figyelembe venni nem kivánták; másokat ismét mult országgyülésre eziránt adott utasitásink, következetesség megszegése nélkül, a' balparti vonal mellett szólani nem engedtek. A' határzat pedig igy hangzik: kötelességüknek tartván a' Rk a' hazai törvényeknek bármelly önérdeket is alá rendelni, 's igy — ámbár a' bécsgyőri vasut létesitése, melly nagy részben a' balpartinak nem lététől feltételeztetik, főleg érdekükben fekszik; — még is miután az 1836: 25 cz. mind a' két vonalrul határzottan rendelkezett, Pestmegye értelmében mind ő felsége megkéretni, mind a' nm. helyt. tanácshoz felterjesztés tétetni rendeltetett. Mivel továbbá az ugynevezett bécsgyőri vasut-társaság munkálkodását felfüggesztette, ő felsége megkéretni határoztatott, hogy ezen társaságot vagy a' kitüzött vasut munkálatba vételére, vagy lemondásra szorítani 's igy ezen vasutvonal részvényivel való tőzsérkedésnek véget vetni méltóztassék. 4) Zichy Otto' gr. hosszas előadásban fejté ki a' nemzet-őrség felállitása körüli nézeteit 's tervét,melly egészben szép,de létesitésében sok óriási akadálylyal kell küzdenie,mert a'nemességnek sarkalatos törvények által biztositott kiváltságait nem leggyöngédebben érinti. A' terv választmányra bizatott olly utasitással, hogy ez a' haza védelmét tárgyazó javaslatot Z. O. gr. tervének figyelembe vételével, tökéletesen dolgozza ki 's közgyülésre jelentést tegyen. 5) A' nm helyt. tanácsnak azon iratára, miszerint továbbá is sürgeti félszázad lovasságnak e' megyébe fogadtatását, felirás határoztatott,mellyben több okkal támogatva ki fog jelentetni,hogy e' megye adózóji ujabb katonatartási terhet viselni nem képesek. — Ennyit a' közgyülésről. Mi egyébként a' megye' mostani állását illeti, tiszta 's határozott tudósitást adni nehéz feladat, minthogy a' főispáni beiktatás óta kevés történt, miből az egésznek szinét kimondani lehetne.Fő tárgya minden nemű körök beszédeinek a'közelgető tisztujitás,két külön vált fél, külön tervekkel, készül a' beköszöntendő csatanapra. Ezek egyike az offensio,másika a' defensio szabályit követi; 's bár demonstratió mind két részrül még eddig kevéstörtént,mégis az eddigiekbülitélve el mondhatni,hogy tisztválasztásunkon nem egyedül a' szabad meggyőződés fog szerepet játszani;'s ezen átka a' magyarnak, az egyenetlenség, tetteket idézend elő, mellyek jogaink legszebbikének fényét egészen elhomályositandják.És mi leend a' mentség? Az, hogy quidquid agunt homines, intentio judicat omnes. De elég é az utókor által méltán felhozható lélekvásárlási vád ellenében? Vagy az igaz ügy fog é az által nyerni, ha borbul idéztetik elő? Figyelemmel kisérendjük a' két fél mozgalmit, 's még lé-

szen alkalmunk e' tárgy körül egy hangot a' pusztában fölemelni. — Farsangi napjaink kellemetes változatossággal mulnak. Mindekkorig legdiszesb vigalmink közé tartozott az olvasó-társasági tánczvigalom, melly ez évben is kivitta elsőségét, nemcsak népessége, hanem az által is, hogy abban magyar tánczot is láthatánk. — Szinházunkban jelenleg Abday társasága fagyoskodik, 's két tagját, ugymint Komáromit és Szákfit kivéve, legkevésbbé sem felel meg azon közönség igényeinek, melly az évenkint 5 hónapra biztositott előbbi társaság itt létekor Egressyt, Lendvayt, Megyerit, Laborfalvi R-t 's Lendvaynét láthatá. 'S ezen Abdayféle szinész társaság kiván az ismét 3 évre alakult biztosító egyesülettel szerződésre lépni! Nagy fa, kis fejsze.! Igaz, hogy még van idő jobb tagok szerzésire, de az is igaz, hogy ha kezdetben a' közvélemény elhajolt tőle, azt utóbb nehezen sikerülend megnyernie. Egyébkint rövid idő mulva leend szerencsénk a' magyar szinészetet biztositó egyesület jelen állásárul terjedelmesb czikkben értekezni. *)

Nógrádból (pótlólag.) Az elölülői hivatal m. é. nov. közgyülésünkbül kelt végzés által, a' megyei beligazgatás 's intézkedés történeteit előadó tudósitásra levén utasitva; e' napokban páratlan szorgalmu elnök alispánunk számos ivre terjedő tudósitását bemutatta, ezen alispáni jelentés hü tükre Nógrád állásának $18^{28}/_{29}$ évtől $18^{40}/_{41}$ évig bezárólag, 's ujabb tanusága az utókornál is emlékkint ragyogó munkásságnak 's közjó iránti szeretetnek, mellyek elnökünk érdemborostyánjában diszlenek, 's mellyek Nógrád bizodalmát és szeretetét részére örökiték. E' tudósitásnak naponta részletes felolvasására az öröm és elégültség perczeit varázslák elő, mig hatod napon befejeztetni, kinyomatása 's a' megyei hatóságokkal közlése rendeltetett: alispán ur egyszersmind oda utasittatván; hogy a' tudósitásában fölfedezett hiányok miként pótoltatása iránt véleményét adja. 2) A' megyei tömlöczök építésének elhalasztását rendelő htan. intézvény folytában a' KK. 's RR. ujabb felirást határoztak, mellyben a' kivánt ideigleni rendezésnek nem lehetőségét előadván a' nm. htó tan. az építés megengedésének a' nm. m. k. udv. kanczellariánál hathatós közbevetése által kieszközlésére megkéretett. 3) A' tiszti fuvarruli nyugtatók főbiztos elnöklete alatt egy megyei küldöttség által évenként megvizsgáltatván; a' helyteleneknek találtak visszafizetésére az illetők felszólitattak, e' felszólitások azonban évekre terjedő fizetetlenséget következtetvén; az illy helytelenül használt előfogatok bére szóbeli perutján az ügyészi hivatal által beszedetni rendeltetett. 4) Nemes Bácsmegyének azon felszólitó levele, miszerint a' megyeileg kiadott nemesi bizonyságlevelek nem a' folyamodók de a' hatóságok kezeibe küldessenek, azon elvbül, mert a' magányjogok sértése nélkül nem történhetnék, nem pártoltatott. 5) K. J. tbró által a' romai brevének kir. placetummal megerősitése által az 179⁄, 26 tör. ujabb megsértése előterjesztetvén; ő cs 's ap. kir. felségéhez felirás határoztatott: mellyben a' KK. és RR. e' részbeni aggodalmai, hivatkozva az érdemben tett kétszeres felirásra kijelentvén, ő felsége alázatos felirásban e' sérelemnek országgyülésen leendő orvoslására kéretett 6) Fehérmegyének, Erdélynek Magyarországgali egybe kapcsoltatását tárgyazó levele köz méltánylásra talált.

Zalai közgyülés bővebb előadása. (Foglár- és vontatószabályzat, megyei levelek 's a' t.) Mind a' mellett is, hogy azon élvet, mivel a' most is emberiség nemes és országos ügyében fáradozó nemzet- szónok mintegy fenséges Liszt a' különböző kedélyek és sziveket — mint meg annyi más meg más hangjait egy széllemibb 's magasb hangszernek — édes öszhangzó érzelmébe teremteni szokta — nélkülöznünk kelle: első évnegyedes gyülésünk eléggé élénk volt élettelt 's meglehetős számu KK. és RR. közt f. hó 10től 16-kaig folyt le. Bővebb kifejtése a' nevezetesb tárgyaknak imez volt a' közlötteken kivül: H. I. tb. a' mult években választmánytól kidolgozott's gyülésileg elfogadott foglár-szabályzat meg nem tartásaért kelt ki, mi bárha teljesen nem bizonyult is be, igen üdvös változtatások 's javitásokra nyujtott alkalmat a' rendőrségi ügyben, mert a) A' választmánytól javalt foglári kellék, a' nőtlenség, mint számtalan kihágásra utat nyitó eltöröltetett. b) Szintigy azon pont is, mellyben a' foglárok csak a' középponton lakni kötelezett kapitány rendelete után vihetnék véghez a' főbiróktul szükségesnek látott, kutatásokat oda változtattatott, hogy a' járásokbeli foglárokat a' fő 's alsz. birák, egymás közt felosztva, azokat tüstint, nekik jelentetvén be minden sérelem a' vagyoni szinte mint személyi bátorságra nézve — ezeknek gyors és gyorsaságok által kétannyi sikert igérő orvoslásukra használhassák 's kik, kivevén az adó bevételt csupán e' czélra alkalmazandók. c) Rosszul készült kovás's egy csövü lőszereik helyett, miknek egyrésze tartalékul fölhagyatik, uj két csöves csappantyús 's pesti müvestől készitendő puskákat nyerendnek a' foglárok, miknek jókarbani tartásokra a' folytonos felvigyázatot tartó kapitánynak kell felügyelni. Cs. S. tb. lelkesen előladott azon inditványára, hogy a' rendőrség ezen parányi ágacskája nélkülözvén egyéb ezzel összefüggő 's működö eszközöket, p. o. községek szabályzását, cselédrendet, takarékpénztárt stb. — a' közbátorság fentartásában bármilly szorgalom's ügyesség mellett is igen hijányos 's könnyen kijátszható mód volna, a' továbbá szükségesek megtételéröli javaslatkészitésre választmány tüzetett ki télutó 28ára, melly nemcsak az egyéb rendőrségi szabályokról tanácskozandik, hanem különösen figyelemmel leend az olly gyakori's annyira elágzott marhalopások minél inkábbi meggátlásira. Ugyanekkor egy már több izben öszszehitt de meg nem jelent választmány, a' megyeház kétszárnyának felépitésében tavaszelő 1sőjére kéretett meg, közlőnek azonban csak szivfájdalommal lehet erre gondolni, mert nem rég olvasá Sz. B. utazásában a' javitó rendszerről irottakat 's a' zemplényi büntető rendszer ügyében működő választmány terve elfogadtatását; 's nem tudja elfelejteni, hogy az annyira lelkes zalai zendeka' most összeült büntető rendszeri országos választmány javaslata törvényesüléseig, ronda, egészségtelen, büzhödt börtönökben, bünöst vádlottal öszszezárva hagyják foglyaikat kinlódni. Továbbá fölvétetvén a' vontató-szabályzó választmány munkálata következők fogadtattak el kitünőleg: a) A' rendes hivatalnokok, utazásokat megkivánó tiszti foglalkozásikat, magok részlegében 's az ezt rendelő végzésre utalva tegyék ki nyugtatványaikban, különben azokat fizetéssel kell visszaváltaniok. b) Legtöbb kihágást követvén el a' tiszteletbeliek és sebészek *) az elsőkre nézve azoknak csak megyeileg kijelelt foglalatosságaikban jár vontató, mint szinte a' sebészeknek is (p. himlőoltás, baromvész) kiknek csak az olly betegek gyógyitásakor jár, kik fizetésre tehetetlenek, mit is a' nyugtatványban, a' község hiteles egyedei bizonyitsanak. c) Hadfogadók sem kapnak többé; d) Semmiféle magányosak többé soha sem, közügyben járó idegen hivatalnokok vagy katonák pedig csak előrei tudósitás mellett nyernek vontató. e)**) A' ordonance-ok az egerszegit kivéve eltöröltettek. Ezen régóta igen ohajtott 's nagyon üdvös rendeletek azonban, mivel külhatóságokkal is közöltetniök kell, csak tavaszutó 1én lépnek életbe. — A' megyei levelek közül következők voltanak érdekesbek: a) Pest megyéé a' fővárosban felállitandó ref.. főiskola pártoltatása iránt illő részvéttel fogadtatott b) Nem annyira a' másik a' dunabalparti vasut ügyében, mert a' KK. és RR. bármennyire meg volt is mutatva a' magyarhitel koczkáztatása, a' vasutra rég megtett előkészületekben kamatozatlanul fekvő tőkeveszteglés általi kár 's a' csak ohajtandó gyorsközlekedés messzebb vonszolása a' k. httó-tanács kisajátitási parancsának késése által, a' vasutak létre jövését egy részről csak gátolva sem látták, mig más részről Pestmegye felirása miatt övéket fölöslegnek söt sérthetőnek is látván, e' kisajátitás sürgetésérei felirást azon esetre tarták csak fel, ha Pestmegyének mi sikere sem leend. c) Zólyommegyének a' fenakasztott vegyes házasságok vőlegényipap általi öszszeadatásának követésére intőlevele, ezen tény 1791:26t. czikkei ellenkezvén, pártolást nem nyert ugyan, de még is az országgyülési utasitványi küldöttség elibe adatik. d) Szinte sajnosan esett hallanunk hogy Vass megye dolgozóház iránti levele — minden börtöni javitás csak az országos büntető rendszeri választmány működésének törvényesültétül függesztetvén fel — csak tudomásul vétetett. — Panasz tétetvén egy postamester rosz és hanyag levélkezelése, 's postadijszám nagyobbra igazitásaért felirat rendeltetett a' postamesterek nagyobb rendre intése***)'s a' postadijnak mindjárt a' feladás helyén bélyeggel rányomatása iránt. Tapasztalatból tudjuk, milly káros befolyása van némelly nagyobb kir. jogok rosz kezelésinek a' pontos és gyors közlekedésre számitó kereskedésre 's a' nemzeti élet elevenebb mozgására, 's mind addig, mig ezek nyerészkedési kutfőknek tartatnak, egy nagy sebben sajog az iparélet, mire gyógyszer szükséges. — Jövő évnegyedes gyülésünk tavaszhó 11ére van tüzve, mit a' külhatóságokkali levelezés gyorsitása kedvéért egy tavaszelő 3án tartandó kisgyülés előzend meg. — — — r. — — r.

Balatontájról. „A' választásnak csak egyetlenegy czélja lehet. Kijelölni azon hazafiakat, kik az észt a' szívvel, az erkölcsöt értelemmel párositják 's csatolják egybe. 'Ez a' Daguerréotyp mondata, mellyet minden választáskor fülökbe kellene dörgeni a' választóknak, hogy ezek, mint a' kakasszóra megtért evangyeliomi bünbánó minden embert tekintélyt félretéve, csak meggyőződés szerint adják szavazatjokat. Épen e' tárgy fölött elmélkedém, midőn ama' tudósitást vettem, hogy a' derék Hetényit csakugyan el akarják ismét mellőzni hitsorsosi, azt egyházi kerületi aljegyzőségrei választásban; mert némelly barátságos és irójánál fogva némileg hivatalos felszólítás által az illetők arra kéretnek 's mintegy kényszerittetnek, hogy ne ama sokszor koszorúzott literatorunkra, hanem egy hazailag isméretlen férfiúra szavazzanak!! 'S ez hát a' ti „mindent megpróbáljatok 's a' mi jó, az tartsátok meg" követelt haladási jelszavatok derék hazámfiai? — Válaszszatok szabadon, és senkit mást ne, csak azt, kinek érdemei sziv-sugallástok szerint hazailag kitünőbbek.. V.

(Czafolat Tiszolcz ev. egyház részérül a' hirlapokban ellene közlött türelmetlenségi vád miatt.) (Vége). A' Jelenkori czikk irójának azon nemtelen gyanusitgatása: „Hogy ezen férjfiúnak övéiveli működése által a' tiszolczi kath. hivek a' közös temetőbül kizárattak valóságos rágalom. Minek támogatására, előhozhatnánk több esetet, mellyekbül világos lenne hogy ezen valódi emberbarát több áltútazó 's nálunk örök nyugalomra szenderült katholikus egyedre nézve, midőn nem volt, ki holt tetemiket örök nyughelyükre elkisérte volna, fizetés nélkül vallásuk szertartása szerint, kijelentette, hogy ha kath. lelkész ur ebeli kötelességét nem teljesiti; ő kész a' szegény pénztelen katholikusokat az evang. temetőbe nyugalomra eltenni. És ezen férjfiú és mi azokat, kikkel ez életben illy szép egyetértésben élünk, kikkel jóban és roszban egyaránt osztozunk, kiket nem gyülölünk, haláluk után gyülölnők? Nem! a' tiszolczi uj sirkert nem müve, nem példája vallásos türelmetlenségnek, és gyülölségnek! Mielőtt azonban ennek bővebb bebizonyitához fognánk, előre bocsátjuk, hogy a' katholikus egyháznak, a' hámorban templomhoz, és parochiához m. e. 300 lépésnyi távolságra jó alkalmas helyen, alkalmasint alapitása idejétől temetője levén, ez 1829diki évben földesuri gyülés elibe intézett folyamodása következtében m. e. 1600 □ öllel szaporittatott, úgy hogy ez lélekszámához képest örök időkre elegendő. A' kath. egyház tehát sem szükség, sem könnyebb temetkezés tekintetéből temetőhelyért nem folyamodott, folyamodni nem is kivánt: sőt inkább az evangelikusok számára megajánlott uj sirkert közösségi feltétele rájok nézve valóságos teher. Szükség tekintetéből nem folyamodtak, mert temetőjök örök időkre elegendő. Könnyebb temetkezhetés tekintetéből szinte nem, mert bármelly részét vesszük fel a' városnak az uj sirkert mindegyikhez távolabb, vagy legalább annyi távolságra esik, mint a' hámorbéli temető. Teher pedig két tekintetből, mert először a' szükségtelen temető bekeritésére szintolly szükségtelen költséget tenni kénytelenittetnének, mivel nálok az ugynevezett stóla, lelkészük önkényétől függ, ha az uj sirkertbe temetkezni kivánnak, két annyi távolság 's járás tekintetéből kétségtelenül kétszerezett stólát fognak fizetni. *)

*) Szivesen elvárja a' szerk.

*) Bátran ide számithatnók az állomási biztosokat is, kik, bár állomásukon tartoznának lenni, számtalan vontatót használnak el, mint egyik biztosról épen e' gyülés folyta alatt a' KK. és RR. tudomásukra lehetett. Közlő.

**) A' tehetős magányosak ügyeikben fáradozó hivatalnokok vontató-nyugtatványit év végével a' számvevő hivatalnál kész fizetéssel váltják meg. —

***) Nincs egyben egyben elkeseritőbb 's bosszantóbb, mint midőn nemcsak újságink felbontatnak, elvesznek, hanem bérmentesitett leveleink is, sőt saját tapasztalásomból, a' nem bérmentesitettek is félretétetnek. Mert a' vevény (recepisse) nem indulgentia-osztási szabadalom 's ki nem fizetett értte, nem leend biztositva arról, hogy levele czimzettéhez ér e? Nem hijában mondja P. de Koch egy helyen: „Oh le petit drôle a de l'esprit comme un démon!... Je le mettrai a' l' administration de postes" Közlő.

*) Hogy állithatni ezt puszta gyanu 's ráfogás nélkül? a' stóla egy, akár közel, akár távol essék a' temető, tudomásunkra. A' szerk.

Tehát nem a' kath. hanem az evang. egyház, mivel a' m. e. 30 év óta használatában volt temetője már majd egészen betelt, gondoskodva ebeli szüksége födözésiről folyamodott 1839. évi összel tartatott közbirtokossági esöd (uriszék) elibe nyujtott kérő levelében, a' szükséges uj sirkertnek való tér adatásaért, a' nélkül hogy akkor a' temető közössége legkisebbé érintetett volna, kérelme teljesittetni rendeltetett 's az általa a' végre javaslott tér megszemlélése elhatároztatott. Mi az uriszék után azonnal megis történt, 's ugyanekkor, jelesül pedig az ugynevezett Kriva dombon arrúl, hogy a' megszemlélt térek közül, mellyik volna legalkalmasb tartott tanakodás közben, hallatszott kamrai helyettesitett ügyész S. A. ur azon javaslata, hogy egy kath. egyházzal közös temető formáltassék. Viszhangra talált ezen javaslat, 's egyházunk jelen volt tagjai azt örömmel elfogadák, egyedül kamrai administrator K. J. ur volt az, ki sikerülhetése iránti kétségét nytlványitotta ezen szavakban: „nem hiszem hogy hámorbeli tisztelendő ur e' feltétel iránt megegyeznék". Ezzel vége lön a' tanakodásnak 's a' dolog abban maradt annyira, hogy az uj sírkert szüksége naprul napra elkerülhetlenebbé lön, az egyház 1840iki maj. 23. napján tartatott gyülésében annak kijelöltetése iránt a' földesuraságot ujra sürgetőleg megkéretni, sőt a' dolog biztosb siettetése végett Gömörmegye első alispánját t. D. S. urat közbenjárás végett megkerestetni határozta. Mind e' mellett azonban a' dolog 1840ik évi oct. havában tartatni szokott közbirtokossági esödidejéig elhalasztatván, 's ekkor az egyház a' már elkerülhetlenül szükséges uj sirkertnek kijelöltetését ujolag sürgetve kérvén, elhatároztatott: ‚hogy a' temető két helyen, egyik két, másik egy holdnyi nagyságu jelöltessék ki 's ezen két tér örök időkre a' katholikusok és evangelikusok számára közös temetőhelyül ugy szolgáljon, hogy ott minden elkülönözés nélkül a'két vallásbeliek sorban temetkezvén, ha egyik, vagy másik tér betelik, ismét eleitől kezdessék a' temetkezés. A' végzés végrehajtása 's az elfoglalandó térek pótléki iránti intézkedés egy, mint azt a' Jelenkori czikk irójának czimezni tetszik vegyes biztosságra bizatott. Ezen végzésbe f. t. J. P. ur nemesak belé egyezett, hanem mint az egyháznak mint szinte közbirtokosnak képviselője annak meghozásában részt is vett, arra emlékeztetvén a' t. közbirtokosságot, ha vajjon a' kath. lelkész ür elfogadja e' azt vagy sem? Mire kam. helyettesitett ügyész S. A. ur azt válaszolta, hogy ő kath. lelkész úr reá birását magára vállalja. Ugyanekkor, egy részről megyénk volt fő szbirája K. S. ur a' Tiszolczon felállittatni czélzott gyógyszertár ügyét fölsegéllés végett a' közbirtokosság figyelmébe ajánlván; más részről pedig városunk sebésze szinte segedelmért folyamodván a' t. birtokosság több ajánlati mellett, azt is elhatározta, hogy az ujdon kijelelendő czinterem használható részeit, a' helybeli sebész, a' gyógyszerész és a' sírások egyenlő egy $1/3$ részekben használják. Ezek igy történvén, ámbár a' szükség már majd elkerülhetlen volt, a' végrehajtás mindazáltal egész 1841ki martius elejéig halasztatott el 's ekkor,- a' kitüzött határnapon, a' kiküldött vegyes biztosság tagjai közül épen a' kath. tag administrator K. J. ur, mi oknál fogva, nem tudjuk, elvonulván, úgy szinte erdő biró G. M. ur elmaradván a' hely szinére csupán csak elnök közbirtokos D. J. ur ment ki. Egyházunk részérül f. t. J. P. úr felügyelőnk, 's más számos tagjai, 's városunk előljárói is ellenben pedig a' kath. fél hivei közül, — kik mint mondottuk, a' temető közösségéről mit sem tudtak, valamint mai napig sem tudnak! — senki csak lelkészök S. J. úr egyes egyedül jelent meg. Itt miután a' temetőnek rendelt egész mennyiség, csak egy helyen határoztatott kihasittatni, — a' kiválasztott tér megszemléltetett, de sem czölöpökkel nem jelöltetett ki, sem annak rendje szerint által nem adatott, annál kevésbé pedig egy vagy más lekipásztor annak birtokába nem iktattatott és be nem vezettetett, sem pedig a' mi legfőbb, az elfoglalandó tér pótléka iráni az illető birtokosokkal, kik jelen sem voltak, legkisebb egyesség nem tétetett: haaem a' fentisztelt végrehajtó biztossági elnök ezen rövid kijelentése után: ‚nohát itt lesz a' temető' az egész functiónak vége lett. Minthogy pedig az illy módon kiszemelt temető tettleges általadására semmi további lépés nem tétetett a' régi temetőben pedig többé egyetlenegy sirnak való hely sem találtatott, legfőbbkép azonban, mivel a' kiszemelt tér pótléka iránt az illető birtokosakkal, kik egy szabadoson kivül a' váras és az egyház jobbágyi semmi legkisebb egyezkedés nem tétetett; ezek pedig addig még illőképen nem kármentesittetnek, tulajdonuktól elválni nem akartak: mindezeknél fogva, de azért is, mivel a' t. közbirtokosság a' temető használhatása iránt, mint már érintők, rendelkezett, az egyház ellenben tekintve az uj templom a' parochialis épületek, és iskolák épittetése által nemcsak végképen kiüritett, hanem tetemes adóságokkal terhelt állapotját, egyszersmind már szerfelett sokat áldozott hiveit is további terheltetéstől megkiméln kivánván, mások hasznáért tehát olly tetemes keritési költségeket nem tekintvén, sőt inkább *ezek födözését a' czinterem használból eszközölni ohajtván:* mult 1841. évi mart. 28kán tartatott egyházi gyülésében; az uj sirkertül elfoglalandó térnek tulajdon földjeiből pótoltatását, 's az uj sirkertnek bekerittetését elhatározta, mit azonnal végre is hajtott a' nélkül, hogy az ellen valaki legkisebbet szólott, vagy pedig a' kath. lelkész ur a' keritési költséget megajánlotta volna. Nem ajánlotta azért, mert tán szerette, hogy a' nem kivánt tehertől hiveivel együtt legkönnyebben megszabadul: mi nem szólitottuk fel azért, mert gondolkodása módját megösmerni többszöri almunk vala, főkép a' temetőnek foglalandó térek megszemlélése alkalmával, mert ott, 's akkor volt leginkább helye 's ideje, hogy a' közbirtokosság végzése iránti megegyezését, egyházi felsőbbségétől nyert engedelmével, mellynek a' Jelenkori czikk irója tudósitása szerint, már akkor kezeinél kellett volna leni, de mellyet közülünk soha egy ember sem látott szilárdíthatta, vagy legalább szóval nyilván a' végrehajtó elnök előtt kijelentette volna. De épen ez vala, mit t. lelkész S. J. ur nem tett, sőt inkább midőn visszafelé indultak, egyházunk jelen volt tagjai előtt nyilván kimondta, hogy ő tiszolczi hivei (nem tehát a' kath. egyház) számára külön részt kihasittatni kiván, mert neki azt vallása szertartása szerint külön felszentelni 's azon keresztet állitani kell. Midőn pedig emlékeztett, hogy az elkülönzést a' közbirtokossági végzés tartalma tennie nem engedi, akkor egyenesen kijelenté, hogy ezt egyházi felsőbbsége engedelme nélkül nem fogadhatja el. Midőn továbbá figyelmeztetett, hogy illyetén temető-közösségre több a' példa, hogy ez más nagyobb városokban divatoz, 's hogy tehát nem vétene az egyház törvénye 's rendelései ellen, ha azon feltételt elfogadná, utóljára még erősebb kifejezésekre is fakadt. Istenünk tanu! hogy mind ez ugy történt mint előadtuk; hogy az elkülönzés nem nálunk támadt; hogy nem türelmetlenség, nem gyülölség volt vezérünk a' felebbi határozattételnél, még is mi vádoltattunk türelmetlenséggel, még is a' mi tettünk rosszaltatott a' lefolyt 1841ik évi ősszel tartatott uri gyülésen, fájdalom, roszaltatott akkor, mikor annak sem helye, sem ideje, rosszaltatott mielőtt a' dolog megvizsgáltatott, mielőtt mi annak rendi szerint kihallgattattunk, nyilalkozhattunk volna! — És mindezek után végre, mi szilárd akarattal 's készséggel az egész nemes haza előtt ezennel kijelentjük, hogy a' temető-közösség 's a' sorbani, nem elkülönözött temetkezés eszméjét, valamint akkor, midőn az életbe lépett, örömmel fogadtuk, úgy most is hozzá hiv ragaszkodással kinyilatkoztatjuk: hogy mi uj sirkertünket, a' nélkül hogy akár pótlást a' t. közbirtokosságtól, akár pedig valóban elég drága kőkeritési költségek részét a' kath. egyháztól visszakövetelnők, közre bocsátani készek vagyunk köv. feltételek alatt: 1) Hogy valamint ez, ugy a' hámorbeli temető is közös legyen, ugy, hogy mi vallásunk szertartása szerint azt, a' kath. egyház pedig a' magáé szerint emezt fölszentelhetvén, mind a' két temetőben katholikusok, és evangelikusok, a' mint ehez, vagy amahoz közelebb laknak, sorban minden elkülönöztetés nélkül temetkezhessenek. 2) a' haszonvétel a' mi temetőnkből, mivel azt tulajdon földjeinkkel pótoltuk, a' miénk maradjon, valamint a' hámorbeli temetőnek haszonvétele is a' kath. egyház tulajdona tovább is leend. Ezekre a' nyilatkozást elvárva 's reménylve, hogy az előhozottakból a' t. olvasó közönség ártatlanságunkat általlátandja, védelmünket egy német irónak ezen szavaival: „Durch Unterschiebung von Tendenzen kann man alles beweisen." hozzá adva még: Durch verkehrte, unrichtige Vorstellung der Umstände, durch Verdrehung und Vertaushung der Tathsachen kann man die unschuldigsten, ja wohl auch die edelsten Handlungen in das gehässigste Licht stellen, tisztelettel berekesztjük. Kelt Tiszolczon 1842. jan. 21kén az egyházi jegyző által.

(Erdélyi Országgyülés) A' jan. 18kai országos ülésben a' közelebbi számunkban közlött krasznai óvás után megállittattak azon pontok, mellyek 1.a' feliratban fölterjesztendők, 2or tczikkbe irandók, és 3or csak a' jegyzőkönyvbe iktatandók. I. A' feliratokra nézve megfejtetni határoztatott, miszerint 1) a' RR. igen erzékenyül vették a' kir. leirat kiméletlen hangját, különösen azon vádat, mintha az adózó né psorsáni könnyebbitést akadályoznák, holott az országgyülések húzamos ideig nem tartása után nyilt legelső alkalommal 1834ben, mindjárt legelső feliratukban (azon évi jul. 10ről), ugy az 1837ki országgyülésről tett feliratukban is abbeli készségöket nyiltan kijelentették, sőt az utóbbin tettleg is bebizonyitották, midőn a' rendszeres biztosságokat olly utasító határozattal választották meg, hogy munkálataikat haladék nélkül kezdjék meg. Ezen czéljok ellenébe azonban a' kormány részéről gördíttetett akadály, 's hogy azóta semmit nem tehettek, viszont nem a' RRken, hanem azon mult, hogy az országgyülés alaptörvényink ellenére majd négy évig nem hivatván öszve, a' RR. előtt a' segithetés utja el volt zárva. Jelenleg azonban készségöket ismételve, remélik, hogy illy hibáztatásokkal többé szomorittatni nem fognak. 2or a' kir. leirat ezen szavaiban: pro suprema illa, quae nobis incumbit, injuriam legibus, legalique ordini undecunque imminentem avertendi cura, vos monitos esse volumus 'sa't. azon elvet látják a' RR. lappangani, mintha a' kormánynak joga lenne az ország Rendeit nézetei elfogadására valami módon 's erővel is rá kényszeríthetni, mire nézve hivatkozólag az 1838iki mart. 30ról felterjesztett, 's az Irománykönyv 116ik száma alatt olvasható feliratukra, ezennel is kijelentik, mikép azt, hogy azon kettős hatóságát, miszerint törvényhozó és végrehajtó hatalmat egyesít magában, nem gyakorolhatja úgy, hogy országgyülés alatt ezzel szemben mint végrehajtó, országgyülés után pedig mint törvényhozó léphessen fel. 3or a' kir. leirat azon szavaira nézve: nos vestro illo delectui, instructionique ad rationem delectorum elaboratae non tantum assentiri non posse 'sa't. tisztelettet nyilatkoztatják a' RR., hogy tetteiben semmit nem látnak, mi ő feiségének kedvetlenkedésre okot adhasson, mert arra, hogy a' rendszeres biztosságokat megválaszszák 's útasítványnyal ellássák, törvényes jogukat érzik. 4er a' kir. leirat ezen szavaira: non obstante eo, quod Gubernium nostrum regium ductuart, 11.1791. ad a) primum Dietae membrum constituat, ad illud praehabito in respectu delectus deputatorum hujusmodi jure frustrandum dirigeretur 'sa't., hasonlón jelentik a' RR. hogy az 1791: 11. i. cz. nyilványos szavaiból indulva olly hatóságot nem ismerhetnek el, melly a' RRtől külön tanácskozhassék, határozhasson 's hozott végzéseinek elfogadására a' RRket kényszerithesse. Végre felterjesztendő, hogy a' RR. az adózó nép sorsát szivökön hordozva, sorsa könnyitése iránt még ez országgyülés alatt szándékoznak kiszemelés utján munkálni 's kérik és remélik, hogy erre ő felsége is időt métóztatik engedni. II. Törvényczikkbe iratni végeztetett, miszerint 1) a' RR. az országgyülés munkálatit adatok beszerzése, rendszerezése 's elődolgozatok által könnyíteni kivánván, ő felsége megegyezése hozzájárultával rendszeres biztosságokat választott és nevezett ki. 2) E' rendszeres biztosságok munkálhatási ideje csak egyik orszaggyüléstől a' törvényes időben megtartandó másik országgyülésig tart, nehogy mint 1794től 1811ig történt, a' rendszeres munkák be nem végeztetése országgyülések törvényes időbeni nem tartására szolgálhasson ürügyül. 3) Ezen rendszeres biztosságok Kolozsvára gyülekezve fognak munkálni 's öt osztályra szakasztva választatnak, u. m: a) közigazgatási (publico-politicum), b) adó, katonaság- és urbéri (contributionale, commissariaticum et urbariale), c) törvénykezési (juridicum), d) vallási és tudományi (ecclesiasticum et literale), e) kamrai és közgazdasági (cameraticum et oeconomicum) osztályok. 4) Középponti elnöke lesz mind az öt osztálynak a' főkormányzó; ha ez bármi okból nem lehetne, az országos elnök, ha az sem, az egyes osztályok választott elnökei közül az, ki elnöktársai közt hivatalára nézve legidősb. 5) Összegyülend a' biztosság e' jelen országgyülés végzete után 3 hónappal. Arra, hogy a' külön osztályok teljes hatósággal munkálhassanak, megkivántatik, hogy az azon osztályba választott tagok felénél legalább egygyel több legyen jelen. Ha ezen számból egy hibáznék, hatóságában áll a' középponti biztosságnak ezen hiányt a' többi osztályhoz országoson beválasztott egyének közül pótolni ki. 6) A' rendszeres biztosság mindenik országosan megválasztott tagja a' 2dik pont alatt körülirt időben a' biztosság ügyébeni elfoglaltatásakor ingyen szállást kapand, azon felül minden munkálatban töltött hat hétre 100 pengő forint napdijt, kivéve csupán a' Kolozsvárt lakó 's a' kir. kincstárból rendes fizetést vonó hivatalbelieket. 7) A' rendszeres munkálatokhoz kivántató minden adatot, előlevelet, a' k. főkormány megtaláltatva pontosan kiszolgáltatni köteles; úgy szinte más törvényhatóságok Is a' kir. főkormány útján eszközlendő felszólitásra. 8) Mint a' középponti biztosságnak testületileg, mind a' külön osztályoknak hatóságukban áll szükségesnek, vélt esetben a' r. biztosságba országosan nem választott tagokat is munkatársúl felvenni, de csak tanácsló, nem eldöntő szózattal. 9) Mihelyt a' külön osztályok munkálataikkal annyira haladnak, hogy előodolgozataik tárgyalás alá lesznek vehetők, és igy nem várva a' munkálatok teljes bevégzését, a' kir. főkormány azon kész munkálatokat az országos pénztár költségin elegendő példányban ki fogja nyomatni 's a' törvényhatóságoknak közgyülési tárgyalás 's útasitások készítése végett megküldeni. 10) Mindenik munkálat magyar nyelven szerkesztendő. III. A' jegyzőkönyvbe köv. határozatok iktatandók: 1) A' RR. szükségesnek vélik a' rendszeres biztosságok tagjaira nézve ezúttal új választást tenni, mivel erre teljes joguk levén, azt tetszésök szerint gyakorolják, de különben is jöttek már az 1837ben megválasztottakra nézve némi változások közbe. 2) A' törvényczikkbe irandók iránt tett határozat 8dik pontja következtében felveendő munkatársak megjutalmazásáról a' jövő országgyülés fog határozni's gondoskodni. 3) A' választás módjára nézve az

1837diki 50dik ülésben megállított elvek, mennyiben azok jelenlegi ellenkező határozattal el nem törölvék, ez úttal is meghatároztatnak, miszerint 4) a' biztosság tagjai titkos szózattal fognak választatni 5) Mivel öt osztály-biztosság lesz választandó, öt külön láda készítetik, 's rá az osztály szinte feliratván, külön czédula fog minden osztályra beadatni. 6) A' czédulák a'RRszine előtt fognak beadatni, de kiszedésök időnyerésért minden továbbra következtethetés nélkül nem a' RR. hanem az országgyülés elején választott biráló biztosság előtt menend végre, 's mivel ezen biztosság is épen öt szakaszra oszlik, mindenik szakasz egyegy osztály czéduláit fogja kiszedni. A' kiszedésen azonban minden országos tag jelen lehet. Az 1791ki 11. t. cz. nyomán a' választásnál az országos karokra (categoriákra) is tekintettel kellvén lenni, minden osztályban mindenik karból legalább egynek kell lenni, 's ha valamellyikből szózat többséggel senki sem jutna be, akkor azon egy, ki a' maradt karból legtöbb szózatot nyert, a' meghatározandó számon felül is az illető biztosság tagjává fog neveztetni, benn maradván a' szózat-többséget nyertek is, mi által önként érthelőleg azon biztosság tagjai száma a' meghatározandó menynyiséget meghaladandja. 8) Álland a' közigazgatási osztály 14, az adó- és urbéri 18, a'többi 12 — 12 személyből. 9) Mivel olly egyedek, kik hivataloknál fogvást a' közigazgatással foglalkoznak, sok esetben kellő felvilágosítást adhatnak, ezúttal közigazgatással foglalkozó egyedeket is fognak a'RR. mindenik osztályba választani. — A' jannar: 22kei országos ülésben az előbbi ülés jegyzőkönyve megállitatván, a' kir. főkormány két titoknok által beüzeni, hogy az ülésben jelen kiván lenni, az országos elnök felvilágosítása szerint azért, hogy a' választásban részt vegyen. Miután nem sokára megis jelenvén, a' szózatok a' határozat szerint elkészített öt külön ládába beadattak a' mellyek lepecsételve átadattak a' biráló biztosság elnöke felső fejérmegyei főispán gróf Nemes Jánosnak, 's azzal az ülés elosztott.

(Ipar 's tőzsérügy.) Minthogy a' magyar gyapju olly szoros összeköttetésben van a'németországival, hogy az a'világkereskedésben német név alatt vele egybefoglaltatik: nem lesz érdektelen honi gyapjutermesztőinkre német gyapju állását az angolkereskedésben, kiemelni. Tudva van, mikép az ausztráliai gyapju behozatala mindinkább növekszik, elannyira, hogy 1838ban 8,259,929; 1839ben 10,154,988; 1840ben 15,395,210; 1841ben pedig 20,222,878 font viteték Angolországba: honnan a' német gyapju kelete szemlátomást csökken. Mert ámbár az ausztráliai gyapjut kóczos 's nem eléggé alkalmasnak állitják, az angolok mégis mohón kapnak rajta 's kész pénzzel fizetik, mig a' németet lassanként 's 4 — 6 hónapi hitelbe veszik. Mert ezt jelenleg nem dolgozzák fel már tisztán, hanem vegyitik a' sokkal olcsóbb ausztráliaival. Következőleg a' német gyapju becse Angliában koránsem kecsegtető már, sőt ezután mindinkább fog az csökkenni, és az idő nem meszsze van már, midőn az ausztráliai gyapju a' hamburgi piaczon is megjelenend, 's utat törend az egyesült statusokba. Ez évre bizvást számithatunk 25 millió font bevitelre a' fentebb előadott évek növekvési aránya szerint.

Anglia.

(A' gabonatörvény jelen állása. Elegy.) Londoni ujabb hirek szerint Buckingham 's Knatchbul olly hatalmas ellenpártot képeztek a' ministerségben, hogy azon javitások, mikkel a' gabonatörvény által okozott nyomást enyhitni akará, mind meghiusultak, 's mindöszsze is csak olly csekély változtatásokat fog a' kérdéses törvényen eszközölhetni, mellyek a' nép szenvedésit épen nem enyhithetendik. — A' porosz király elibe Ostendeig küldend tisztelgő követséget Viktoria királyné. Leopold szinte Ostendeben fog a' porosz királyhoz csatlakozni; a' belgák királynéja mindazáltal nem utazik ez alkalommal Londonba, mivel a' porosz király hitvese sem jelenik ott meg. Reménylik, hogy a' porosz király jövő őszkor hoszszasb időre látogatja meg Angliát. — Dublinban a' közelgő választás miatt élénk mozgalom uralkodik; a' szabadelmüek erősen hiszik, hogy győzni fognak, és nagy kérdés: vajjon elfogadja é majd a' követséget Morpeth? — Madridi lapok dühösen támadák meg Astont, azon nyilatkozványa miatt, mellyel a' spanyol rabszolgakereskedés ellen föllépett, 's azt állitják, hogy a' vádat csupán ürügyül használják az angolok, Cuba és Portorico szigetek elfoglalhatására. —

Francziaország.

(Következmrai ülések. A'válaszfölirat első két czikkje módositás nélkül elfogadtatott). Paris, jan. 21: „A'következmrában jan. 17, Bechard legitimista, nyitá meg a' vitatást, 's nyilványitá, miszerint nem ministerségi kérdés forogván szőnyegen, mellőzi a'ministerségi politika részletes rostálását, hanem csupán a'válaszfölirat egyes pontjaira teend szorosan az ügyre tartozó némelly megjegyzéseket, miután a' személyeskedésben egyébkint is soha nem lelte örömét, ámbár különben a'mostani ministerek iránt semmi vonzalommal nem viseltetik. A' tengeri erőt, Anglia miatt, szaporittatni ohajtja, valamint a'rabszolgakereskedés szigoru büntetésit is helyesli; de a' hajók kölcsönös megmotoztatását ellenzi, mivel ez a' tengerek szabadságának jogaiba ütköznék, 's egyébiránt a'tengeri hatalmak erőkülönbözése mellett nem is gyakorolható. Carné nem gáncsolja a' ministerség azon tettét, miszerint az elszigeteltségi állapotból kilépett, hanem csupán nagyobb meggondolással 's lassabban kivánta volna ezt eszközöltetni. Berville határzottan a' kormány's fölirásellen nyilatkozott, mondván, miszerint Francziaország kormányának nem szabad csupán anyagi erőben keresni hatalmát, hanem törekednie kell vezérévé lenni a'nemzetiségszomjas franczia fiatalságnak, mert a'restauratio csak azért halt meg, mivel e'szomjat nem birta kielégiteni. Lagrange a'kormányt támogatá, 's minden tettét üdvhozónak nyilványitá; a'nélkül azonban, hogy állitását okokkal támogatta volna. 18kán Fould védé a'föliratot's leginkákb azzal törekvék a'kormányt mentegetni, miszerint Thiers olly függetlenséget nem birt volna M. Alinak kieszközleni, minőt az most Guizot ministersége 's az elszigeltség megszünése által nyert, minélfogvást az egész ministerségi politikát helyesnek tartja. Egyébiránt mindenek előtt szoros szövetséget ajánlott Németországgal. Tocqueville a'külföldi politikát pihenni hagyván, a' haza belsérveit vevé fontolgatás alá, 's a' képviseleti rendszert és szabadságot veszélyben forgónak nyilatkoztatá. Ő nem lát embert, ki ura lehetne Francziaországnak, de tapasztalja, hogy Francziaország illy urat keres. E' hiba okát a' szövetkezési ministerség alatt mondja keletkezettnek, midőn tudniillik a' kamra annyi pártra szakadozott, 's árnyéklatait annyiszor változtatgatá, hogy tekintélye országszerte csökkent, sőt majd egészen megsemmisült, főkép, mióta az ingatagsággal még szerfölötti hivatal-vágy is párosult. E' bajon talán ugy lehetne némileg segiteni, ha a' ministerek nem rendelkezhetnének olly bőven a' közhivatalok betöltése fölött. Végre a' választási törvényt is hiányosnak találja, mivel a' választók csekély számát minden oldalról könnyen vesztegethetni meg. A' kormány's következmrának legfőbb kötelessége tehát az erkölcstelenség megorvoslása magosban és alant. Liadiéres a' ministerséget, mint királyi segéd, természetesen védte, 's Thiers kormányát gáncsolta és egyáltalában lehetetlennek nyilványitotta. Egyébiránt a' békét minden áron pártolta, 's heves személyes kifakadásokkal árasztotta el az ellenkező véleményüeket. Jaubert jobbadán csak az előbbi szónok állitásait czáfolta, mibenJoly váltotta őt fel. Dugabé és Chegaray a' spanyol-franczia meghasonlást sajnálák, de Guizot csakhamar megnyugtatá őket azon igérettel, hogy a' kormány ez ügyben kielégitő felvilágositással szolgálhat. Ezzel az általányos vitatásnak vége lett, 's a' kamra a' fölirat egyes részeinek rostálásába bocsátkozott. Guizot két óraig védte a' kormányt, a' nélkül, hogy valami ujat mondott volna, Thiers pedig egyenesen kimondá, hogy a' mostani békét koránsem a' mostani ministerség ügyességének, hanem csupán azon nagy hadikészületeknek köszönhetni, mik által az ő ministersége megmutatá Európának, milly erőt hozhat legrövidebb idő alatt is mozgásba Francziaország. Egyébiránt hangja igen mérsékelt, 's minden személyességtől mentvolt. Ezután a' válaszfölirat első czikkjeit minden módositás nélkül elfogadta a' kamra 's minden oda mutat, hogy az ellenzők megtámadásai e'téren minden siker nélkül fognak maradni. — Lajos Fülöp köszönetét nyilványitá Amerikának azon kitüntetésért, mellyel Joinville hget megtisztelte. — Több lap betegnek hirlé Lajos Fülöpöt, mire a' Jour. des Débats hivatalosan jelenti, hogy a' király most is szakadatlanul folytatja kormányzati dolgait. E' hirt néhány angol igen jó pénzkeresetre használá; azt énekelgették ugyanis szép rimes balladában, hogy Lajos Fülöpöt meglötték, 's a' bámész sokaságtól e' hazudsággal tetemes pénzösszeget csikartak. — A' Charivari szokott elmességgel boszulja meg legujabb elitéltetésit, mondván: „4 ezer jó okunk van most, hogy jövendőben Hébert urat tiszteljük, 's mindegyik épen 1 frank értékű! — Most már nemcsak az erszényt vagy életet követelik a' sajtótul, hanem az erszényt is és az életet is. Az alkotványból mind e' mellett sem törlik ki e' szókat: „Minden francziának joga van nézeteit nyilványitani.“ Valóban látszik, hogy farsangban élünk.“

Khina.

Egy németKhinából részletesen irván le az angolok jelen háborúvitelétKhinában a' kormánytól elmozditott Elliot parancsnoksága alatt, rajzát következőleg rekeszti: Minden ütközetben a' khinaiak megveretnek 's a' békekötéstől mégis iszonyodnak. Májusban 30 ezer khinai harczolt az angolok ellen, 's mind tönkre vereték. Ha egyszer sikerült a' khinaiaknak kissé türhetőleg csatázni, mindjárt nagy győzelmet kürtölnek a' császár előtt; 's ha kérdik őket: miért vonakodnak olly makacsul a' békekötéstől, azt válaszolják, hogy a' császár nem akar békét, csak háborút, utólsó embere fogytaig. Ha ő e' mellett átalkodottan megmarad, hihetőleg még Mandschu földre lesz kénytelen vonulni. Annyi bizonyos: hogy a'khinai partokról az idegen nemzetek kizáratásának napja már leáldozott.

ÉRTESITŐ.

Iskolai segedelemdij kincstári tiszt-fiak számára.

A' nm. m. kir. udv. kincstár részéről közhirré tétetik: hogy folyó 184½ iskolai évre egy ugyanazon királyi kincstári bemutatáshoz tartozó évenkint 80 pengő forintbul álló iskolai segedelemdij ürült legyen meg, mellynek megnyerhetése végett az illető esedezőknek következő föltételek tüzetnek ki:

1ször ezen segedelempénz csak valóságos magyar királyi udvari kincstári szolgálatban volt, vagy jelenleg levő sóházi, harminczadi, gazdasági, bányászi, vagy postatisztek fiai, vagy árvái részökre vagyon rendelve.

2szor ezt csak olly ifju nyerheti meg, ki a' nemzeti iskolából már kilépett, 's a' mult 184⁰|₁ iskolai évben, jó erkölcsi viselete mellett a' tudományokban jeles előmenetelt tett, azaz eminentiát nyert.

3szor elkerülhetlen szükséges, hogy az esedezők ebbeli folyamodásukat legfeljebb folyó esztendei Böjtmás hava (martius) 10ik napjáig a' nagyméltóságú magyar kir. udv. kincstárnak bemutassák, 's azokhoz az illető ifjakat érdeklő eredeti iskolai bizonyitványokat csatolják.

4szer végtére az is kivántatik, hogy a' könyörgő levelekben az illető szülék tulajdon szolgálatjok idejét, és gyermekeiknek számát, az árvákra nézve a' testvéreik számát a' gyámgondviselők hitelesen bebizonyitsák.

5ör Magában értetik: hogy ezen segedelempénzre a' nem valóságos királyi kincstári tisztek fiai, valamint azok is, kik csak a' nemzeti iskolába járnak vagy nem jeles előmenetelűek, úgy nemkülönben azok is, kiknek esedező-leiveleik a' kitűzött határnapnak elmultával, vagy pedig a' kivánt eredeti iskolai bizonyitványok nélkül nyujtatnakbe, számot nem tarthatnak. 3)

Haszonbérbe adandó fekvő Jószágok.

1) T. Pest vgyében fekvő Szele-Farmos helységben egy, 6szobából álló lakházzal majorkertekkel 's azokon találtató épületekkel, szárazmalmokkal minden kisebb kir. haszonvételek 6 egész urbéri és 30zsellér telekkel együtt nem különben a' hozzá tartozó 3000 holdbul álló pusztabeli rész, tanyaházzal, nagy ököröllal, juhaklokkal ellátva haszonbérbe adandó f. 1842ki sz. György napjától; kiknek tehát haszonbérlő szándékjok vagyon, jelenthetik magokat Pesten Bálványutczában gróf Rhédei féle ház 1ső emeletében. 3)

2) Tbiró Csepreghy Károly ur t. Pestmegyében fekvő apostagi birtoka ezen évi József-naptól f. évi február 4én délelőtti órákban Apostagon tartandó árverés utján több évre haszonbérbe kiadandó; a' haszonbérleni kivánók minden esetre két száz pengő forint bánatpénzzel ellátva legyenek; a' feltételeket azonban, valamint a' jószág mivoltát addig is zárgondnok t. Földváry Pál urnál Tasson bővebben megtudhatni. 2)

Szerkeszti Helmeczy. — Nyomtatja angol gyors-sajtón Trattner-Károlyi uri-utcza 453.